

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 1188

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 29 noiembrie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
1.471. — Hotărâre pentru aprobarea Strategiei naționale de supraveghere a pieței 2024—2027	2
1.475. — Hotărâre privind transferul dreptului de administrare asupra unei părți de imobil, aflat în domeniul public al statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării de către Metrorex — S.A. a lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”	3
1.476. — Hotărâre privind modificarea valorii de inventar și a caracteristicilor tehnice ale unui bun aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale — Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brăila	4
1.481. — Hotărâre privind înscrierea unor bunuri imobile în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor prin Regia Națională a Pădurilor — Romsilva	5–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
5.716. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 914/2006 pentru aprobarea normelor privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un spital în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare	7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 50 din 21 octombrie 2024 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	8–16

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Strategiei naționale de supraveghere a pieței 2024—2027

Având în vedere prevederile art. 13 din Regulamentul (UE) 2019/1.020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 25 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Strategia națională de supraveghere a pieței 2024—2027, prevăzută în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

p. Viceprim-ministru,

ministrul afacerilor interne,

Romeo Simionescu,

secretar de stat

Ministrul economiei, antreprenoriatului
și turismului,

Ștefan-Radu Oprea

Vicepreședintele Autorității Naționale
pentru Protecția Consumatorilor,

Sebastian-Ioan Hotca

Ministrul transporturilor și infrastructurii,

Sorin-Mihai Grindeanu

Ministrul muncii și solidarității sociale,

Simona Bucura-Oprescu

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Dan-Ștefan Chiru,

secretar de stat

p. Ministrul sănătății,

Adriana Pistol,

secretar de stat

p. Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice
și administrației, interimar,

Marin Țole,

secretar de stat

p. Ministrul agriculturii

și dezvoltării rurale,

Adrian Pinteș,

secretar de stat

Ministrul energiei,

Sebastian-Ioan Burduja

Ministrul finanțelor,

Marcel-Ioan Boloș

București, 21 noiembrie 2024.
1.471.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1188 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind transferul dreptului de administrare asupra unei părți de imobil, aflat în domeniul public al statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării de către Metrorex — S.A. a lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 288 și 299 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, al art. 867—869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 28 alin. (3) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă transferul dreptului de administrare asupra unei părți de imobil în suprafață de 12.017 mp, având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre, aflat în domeniul public al statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Art. 2. — După transferul dreptului de administrare, imobilul se utilizează în scopul realizării de către Metrorex — S.A. a lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”.

Art. 3. — Predarea-preluarea imobilului transmis potrivit art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 4. — Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și Ministerul Apărării Naționale vor actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică și, împreună cu Ministerul Finanțelor, vor opera modificările necesare în anexele corespunzătoare la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu

p. Ministrul apărării naționale,
Eduard Bachide,
secretar de stat
Ministrul finanțelor,
Marcel-Ioan Boloș

București, 21 noiembrie 2024.
Nr. 1.475.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

ale unei părți de imobil, aflat în domeniul public al statului, care se transferă din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării de către Metrorex — S.A. a lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”

Nr. MF	Codul de clasificare	Denumirea bunului	Adresa	Valoarea de inventar a părții de imobil care se transmite (lei)	Elementele-cadru de descriere tehnică/ Valorile contabile aferente activelor fixe corporale ce compun bunul/ Carte funciară/Nr. cadastral	Codul de clasificare atribuit ulterior transferului	Denumirea bunului imobil după transfer	Persoana juridică de la care se transmite imobilul/ CUI	Persoana juridică la care se transmite imobilul/CUI
103591 parțial	8.19.01	Imobil 1147 parțial	Municipiul București, sectorul 1, Șoseaua București—Ploiești km 12,5	2.587.616,42	1. Amenajări la terenuri — Împrejmuire din plăci beton prefabricate — 288,039 ml Valoare contabilă = 964,82 lei 2. Suprafața terenului — 12.017 mp Valoare contabilă = 2.586.651,60 lei CF nr. 282071 Nr. cad. 282071	8.29.06	Teren	Statul român, din administrarea Ministerului Apărării Naționale CUI — 11424532	Statul român, în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii CUI — 13633330, pentru Metrorex — S.A. CUI — 13863739

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind modificarea valorii de inventar și a caracteristicilor tehnice ale unui bun aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale — Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brăila

Având în vedere prevederile art. 21 și 22 din Ordonanța Guvernului nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, aprobată prin Legea nr. 493/2003, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 288 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă modificarea valorii de inventar și a caracteristicilor tehnice ale unui bun aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale — Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brăila, având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Ministerul Muncii și Solidarității Sociale își va actualiza datele din evidența cantitativ-valorică și, împreună cu Ministerul Finanțelor, va opera actualizarea corespunzătoare a anexei nr. 13 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Marian Neacșu

Ministrul muncii și solidarității sociale,
Simona Bucura-Oprescu

Ministrul finanțelor,
Marcel-Ioan Boloș

București, 21 noiembrie 2024.
Nr. 1.476.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

ale unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale — Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brăila, pentru care se actualizează valoarea de inventar și datele de identificare

Nr. crt.	Nr. MF	Codul de clasificare	Denumirea	Elementele-cadru de descriere tehnică	Adresa (țară, județ, localitate, arteră, număr, sector, denumire perimetru concesionat, alte date de localizare, după caz)	Valoarea de inventar — lei —	Data la care este înregistrat cu valoarea de inventar din col. 6 în evidența financiar-contabilă	Titularul dreptului de administrare și ordonatorul principal de credite (denumire și cod fiscal)	Situația juridică	
									Baza legală	Administrare/ Concesiune/ Folosință gratuită/ Închiriere
1	102173	8.29.08	Clădire + teren	Corp C1: — suprafața construită = 150 mp; — suprafața desfășurată = 750 mp; — regim înălțime: nr. niveluri = 5; D + P + 2E + M Corp C2: — suprafața construită = 26 mp; — regim înălțime: nr. niveluri = 1 Corp C3: — suprafața construită = 138 mp; — regim înălțime: nr. niveluri = 1 Corp C4: — suprafața construită = 19 mp; — regim înălțime: nr. niveluri = 1 Suprafață teren: din acte = 534 mp, măsurată = 544 mp CF 86456 Brăila	Țara: România; județul Brăila; municipiul Brăila, Bd. Dorobanților nr. 603—605	3.781.700	22.02.2024	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brăila CUI 11401237, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, CUI 4266669	CVC nr. 6776/ 9.08.1999; HG 58/4.02.2015	Administrare

GUVERNUL ROMÂNIEI

H O T Ă R Ă R E
privind înscrierea unor bunuri imobile în inventarul centralizat
al bunurilor din domeniul public al statului și darea
în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor
prin Regia Națională a Pădurilor — Romsilva

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 861 alin. (3), art. 863 lit. d), art. 867 alin. (1) și art. 868 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, al art. 286 alin. (2), art. 288 alin. (2) și art. 299 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 11 alin. (1) și (6) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă înscrierea unor bunuri imobile în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Regia Națională a Pădurilor — Romsilva, ale căror date de identificare sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) Bunurile imobile prevăzute la alin. (1) se utilizează pentru regenerarea fondului forestier.

(3) Predarea-primirea bunurilor imobile prevăzute la alin. (1) se face în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 2. — Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, împreună cu Ministerul Finanțelor, va opera modificarea corespunzătoare a anexei nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează

p. Ministrul mediului, apelor
și pădurilor,

Dan-Ștefan Chiru,
secretar de stat

Ministrul finanțelor,
Marcel-Ioan Boloș

DATELE DE IDENTIFICARE
ale bunurilor imobile care se înscriu în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și se dau în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor prin Regia Națională a Pădurilor — Romsilva

Nr. crt.	Nr. MF	Nr. RNP	Codul de clasificare	Tipul bunului (mobil/ imobil)	Denumirea	Elementele-cadru de descriere tehnică	Adresa	Vecinătăți	Anul dobândirii/ câștigării în folosință	Valoarea de inventar (lei)	Data la care bunul este înregistrat cu valoarea de inventar din coloana 10 în evidința financiar-contabilă	Titularul dreptului de administrare și ordonatorul principal de credite	Situția juridică	
													Baza legală	Administrație/ Concesionare/ Folosință gratuită/ Închiriere
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	MF va atribui un număr nou.	530099	8.04.01	Imobil	Pădure	Suprafața totală 41.0000 ha, din care: 3.8200 ha, CF 61815 Berzuniți, nr. cadastral 61815; 10.0000 ha, CF 61816 Berzuniți, nr. cadastral 61816; 27.1800 ha, CF 61817 Berzuniți, nr. cadastral 61817	Tara: România; județul Bacău, localitatea: Berzuniți	Conform amenajamentelor silvice	2022	412.140	31.05.2023		Contract de vânzare-cumpărare nr. 1.627/21.06.2022	În administrare
2	MF va atribui un număr nou.	3543044	8.04.01	Imobil	Pădure	Suprafața totală 107.8691 ha, din care: 9.4280 ha, CF 50051 Sîmîșna, nr. cadastral 50051; 7.4420 ha, CF 50267 Gălgău, nr. cadastral 50267; 36.5000 ha, CF 50775 Gălgău, nr. cadastral 50775; 17.5986 ha, CF 50777 Gălgău, nr. cadastral 50777; 36.9005 ha, CF 50778 Gălgău, nr. cadastral 50778	Tara: România; județul Sălaj, localitățile: Sîmîșna, Gălgău	Conform amenajamentelor silvice	2022	1.359.272	30.04.2023		Contract de vânzare-cumpărare nr. 2.079/31.10.2022	În administrare
3	MF va atribui un număr nou.	159660	8.04.01	Imobil	Pădure	Suprafața totală 9.3653 ha, din care: 5.0080 ha, CF 70892 Tătărani, nr. cadastral 70892; 2.4773 ha, CF % 70120 Tătărani, nr. cadastral % 70120; 1.8800 ha, CF % 70121 Tătărani, nr. cadastral % 70121	Tara: România; județul Vaslui, localitatea: Tătărani	Conform amenajamentelor silvice	2023	146.120	31.12.2023	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor/ Regia Națională a Pădurilor — Romsilva/ C.U.I. 1590120	Contract de vânzare-cumpărare nr. 2.268/27.10.2022	În administrare
4	MF va atribui un număr nou.	159661	8.04.01	Imobil	Pădure	Suprafața totală 9.3633 ha, din care: 5.0061 ha, CF 70032 Tătărani, nr. cadastral 70032; 2.4772 ha, CF % 70120 Tătărani, nr. cadastral % 70120; 1.8800 ha, CF % 70121 Tătărani, nr. cadastral % 70121	Tara: România; județul Vaslui, localitatea: Tătărani	Conform amenajamentelor silvice	2023	146.091	30.09.2023		Contract de vânzare-cumpărare nr. 2.267/27.10.2022	În administrare
5	MF va atribui un număr nou.	10	8.04.01	Imobil	Pădure	Suprafața totală 47.8773 ha, din care: 7.1700 ha, CF 70051 Ibănești, nr. cadastral 70051; 10.0000 ha, CF 70092 Bogdănița, nr. cadastral 70092; 2.4800 ha, CF 70121 Alexandru Vlașu, nr. cadastral 70121; 9.0527 ha, CF 70124 Alexandru Vlașu, nr. cadastral 70124; 5.1925 ha, CF 70125 Alexandru Vlașu, nr. cadastral 70125; 13.9821 ha, CF 70126 Alexandru Vlașu, nr. cadastral 70126	Tara: România; județul Vaslui, localitățile: Ibănești, Bogdănița, Alexandru Vlașu	Conform amenajamentelor silvice	2023	633.447	30.04.2023		Contract de vânzare-cumpărare nr. 1.282/28.12.2022	În administrare
6	MF va atribui un număr nou.	77282	8.04.01	Imobil	Pădure	Suprafața totală 74.0000 ha, CF 60610 Sirețel, nr. cadastral 60610, din care: 73.0845 ha pădure și 0,9155 ha fâneață	Tara: România; județul Iași, localitatea: Sirețel	Conform amenajamentelor silvice	2023	1.505.453	30.04.2023		Contract de vânzare-cumpărare nr. 574/4.04.2023	În administrare
TOTAL													4.202.523	

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 914/2006 pentru aprobarea normelor privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un spital în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare

Văzând Referatul de aprobare al Direcției generale asistență medicală și sănătate publică din cadrul Ministerului Sănătății nr. 5.716R din 22.11.2024, în baza dispozițiilor art. 163 alin. (6) și ale art. 173 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului sănătății nr. 914/2006 pentru aprobarea normelor privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un spital în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 695 din 15 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În anexa nr. 3 — Norme privind structura funcțională a compartimentelor și serviciilor din spital, la articolul 16, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 16. — (1) Îngrijirea pacienților copii se face obligatoriu în compartimente distincte în funcție de vârstă: grupa sugari și copii de 1—3 ani, grupa copii preșcolari (3—6 ani) și grupa copii școlari (6—18 ani).”

2. În anexa nr. 3 — Norme privind structura funcțională a compartimentelor și serviciilor din spital, la articolul 16, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În compartimentele aferente grupei de copii școlari se pot organiza saloane destinate îngrijirii pacienților cu vârsta cuprinsă între 18—21 ani.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Adriana Pistol,
secretar de stat

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 50

din 21 octombrie 2024

Dosar nr. 552/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag Marian Budă	— președintele Secției I civile — președintele delegat al Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Sandu-Necula	— judecător la Secția a II-a civilă
Ștefan Ioan Lucaciuc	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Dumitrache	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Florea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristinel Grosu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Pohrib	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la această problemă de drept, iar specialiștii consultați au formulat opinii științifice asupra chestiunii de drept.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din 21 noiembrie 2023, în Dosarul nr. 779/200/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt incidente și trebuie aplicate de către instanța de executare și în cazul în care creditorul solicită penalități de întârziere de natură contractuală (stabilite convențional de părți) sau sunt incidente și trebuie aplicate doar în cazul în care creditorul solicită dobândă legală?*

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 8 martie 2024 cu nr. 552/1/2024.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. Codul de procedură civilă

Art. 628. — „(...) (4) Dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților. (...)”

11. Codul civil

Art. 1.535. — „(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în quantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.

(2) Dacă, înainte de scadență, debitorul datoră dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență.

(3) Dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit.”

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 552/1/2024, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 779/200/2022.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10)

III. Expunerea succintă a procesului

12. Prin Cererea înregistrată la data de 20 ianuarie 2022 pe rolul Judecătoriei Buzău — Secția civilă cu nr. 779/200/2022, reclamanta a solicitat obligarea pârâtei la plata sumei de 119.512,67 lei, reprezentând dobândă contractuală penalizatoare aferentă unor facturi emise în sarcina pârâtei.

13. Prin Încheierea din 29 iunie 2022, prima instanță a respins cererea, ca nefondată.

14. Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a reținut că la data de 23 decembrie 2008 a fost încheiat un contract de delegare a gestiunii prestării serviciilor de salubritate între Compania Y — S.A., în calitate de operator, și Consiliul Local al Comunei B, în calitate de autoritate contractantă. Prin contractul de novație din 30 decembrie 2011, operatorul de servicii de salubritate a fost înlocuit de societatea reclamantă. În baza acestor relații contractuale, reclamanta a emis o serie de facturi fiscale pentru activitățile de salubritate efectuate pe raza Unității administrativ-teritoriale comuna B, atât pentru debit, cât și pentru penalități.

15. Prin Încheierea pronunțată la data de 9 octombrie 2021, în Dosarul înregistrat la Judecătoria Buzău — Secția civilă cu nr. 12.658/200/2021, instanța a încuviințat executarea silită în temeiul titlurilor executorii reprezentate de facturile emise de societatea reclamantă împotriva debitoarei Unitatea administrativ-teritorială comuna B, prin toate modalitățile de executare prevăzute de lege, pentru recuperarea sumei de 814.435,47 de lei reprezentând debit principal, la care se adaugă cheltuielile de executare silită.

16. În ceea ce privește facturile fiscale care cuprind contravaloarea penalităților de întârziere, instanța a apreciat că acestea nu sunt titluri executorii, motiv pentru care a respins cererea de încuviințare a executării silită pentru penalități, soluție menținută de Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

17. Prin acțiunea de față, reclamanta a solicitat obligarea pârâtei la plata acestor penalități, însumând 119.512,67 de lei, în considerarea dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, art. 1.535 alin. (1) din Codul civil și art. 16 din contractul încheiat între părți.

18. Ipoteza supusă analizei presupune faptul că titlul executoriu (în speță, facturile emise pentru debitul principal) nu conține referiri la „dobânzi, penalități sau alte sume care se cuvin de drept creditorului”, astfel încât să fie calculate de executorul judecătoresc potrivit art. 628 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Problema care se pune este aceea a stabilirii de către instanța de executare a dobânzilor, penalităților sau altor sume „care se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale.”

19. Deși art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă face o referire generică la art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, ce reglementează atât daunele moratorii prevăzute de lege, cât și pe cele convenite de părți, instanța de fond a apreciat că textul de lege este aplicabil doar pentru daunele moratorii prevăzute de lege, întrucât doar acestea „se cuvin de plin drept”, nu și daunele convenționale, invocate de reclamantă (art. 16 din contract, penalități de întârziere de 0,05% din valoarea obligației neachitate pentru fiecare zi de întârziere).

20. De pildă, daune moratorii ce pot fi aplicabile procedurii instituite de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt cele prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările ulterioare, (Ordonanța Guvernului nr. 13/2011), Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și

autorități contractante (Legea nr. 72/2013) sau Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 51/2006) — art. 42 alin. (10) lit. b).

21. Această interpretare se justifică și prin prisma normei cu caracter special, ce determină competența instanței de executare, în cadrul procedurii urgente a executării silită, indiferent de valoarea urmărită sau de titlul executoriu (de pildă, poate fi vorba despre o hotărâre judecătorească pronunțată de o instanță superioară).

22. În cadrul acestei proceduri se pot acorda daune prezumate de legiuitor („ce se cuvin de plin drept”), iar pentru stabilirea culpei contractuale, care justifică activarea clauzei ce reglementează penalitățile, trebuie efectuată o analiză prin raportare la fondul raporturilor contractuale, conform competenței de drept comun.

23. Astfel, cererea reclamantei privind acordarea unor penalități convenționale, prevăzute de contractul dintre părți, excedează dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, putând fi formulată pe calea dreptului comun.

24. Reclamanta folosește caracterul de titlu executoriu al facturii de utilități emise pentru debitul principal pentru a uza de procedura prevăzută de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă din capitolul vizând executarea silită, dar nu solicită acordarea unei dobânzi prevăzute de lege, ci acordarea unei dobânzi contractuale.

25. Este necesară o delimitare clară a titlului executoriu ce se execută silit (facturile emise pentru debitul principal) de contractul încheiat între părți (ce nu conține dispoziții executorii, iar fructificarea clauzei privind penalitățile presupune investirea instanței de drept comun pentru pronunțarea unei hotărâri judecătorești).

26. În termenul legal, reclamanta a declarat apel împotriva acestei încheieri.

27. În motivarea apelului a arătat, în esență, că instanța de fond a făcut o interpretare *contra legem*, reducând sfera de aplicare a dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă strict la situația dobânzii legale, fără ca legiuitorul să introducă o asemenea distincție. Astfel, dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă fac referire la dispozițiile art. 1.535 din Codul civil în integralitatea lor, aceste dispoziții de ordin material reglementând atât dreptul la dobândă legală, cât și dreptul la dobândă contractuală.

28. În măsura în care legiuitorul ar fi înțeles să limiteze această sferă strict la dobânda legală, ar fi făcut o mențiune expresă în acest sens. În schimb, legiuitorul a ales să se refere atât la dobânda legală, cât și la dobânda contractuală (făcând trimitere la art. 1.535 din Codul civil), motiv pentru care prima instanță a interpretat în mod nelegal această normă, excluzând situația dobânzii contractuale.

29. În al doilea rând, prima instanță a creat o diferență de regim juridic între dobânda legală și dobânda contractuală, nerecunoscută de lege.

30. Astfel, dispozițiile art. 1.535 alin. (1) din Codul civil prevăd că, „în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în quantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu (...)”.

31. Așadar, potrivit legii, atât dobânda legală, cât și dobânda contractuală se vor cuveni de plin drept creditorului (fără a fi necesară punerea în întârziere sau orice altă procedură prealabilă), neexistând o diferență de regim juridic între cele două.

32. Singura diferență între dobânda legală și dobânda contractuală se referă la modalitatea de determinare (prin lege sau convenția părților), iar nu prin prisma efectelor sau după cum urmează a fi datorate.

33. Astfel, apelanta-reclamantă a arătat că în mod eronat prima instanță a apreciat că este necesară o analiză a fondului raporturilor contractuale sau a culpei contractuale pentru a aprecia îndrituirea apelantei la plata dobânzii contractuale, în condițiile în care culpa contractuală rezultă din simplul fapt al refuzului de plată a facturilor emise de apelantă pentru serviciile de salubritate (titluri executorii).

34. De altfel, prin întâmpinarea formulată nici măcar debitoarea nu neagă faptul că a încălcat obligația de plată la timp a facturilor emise de societatea reclamantă, limitându-se la invocarea unor aspecte fără nicio legătură cu problematica în discuție.

35. Cu alte cuvinte, nu există nicio diferență de analiză în ceea ce privește dobânda legală și cea contractuală, singura diferență fiind sursa dobânzii: legea sau contractul dintre părți.

36. În al treilea rând, în mod eronat susține prima instanță că nu ar putea analiza acordarea dobânzii contractuale, deoarece aceasta nu este cuprinsă în titlul executoriu (facturile pentru serviciile de salubritate).

37. Această interpretare ignoră faptul că inclusiv facturile care constituie titluri executorii în cazul de față au fost emise în baza contractului, iar nu în baza legii. Legea le recunoaște doar caracterul de titluri executorii, dar temeiul material în baza căruia au fost emise este tot contractul (care nu este la rândul său recunoscut ca fiind titlu executoriu).

38. Dacă legea recunoaște caracterul de titlu executoriu al facturilor emise în baza unui contract ce nu reprezintă titlu executoriu, *a fortiori*, instanța de judecată poate analiza în procedura simplificată prevăzută de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă îndrituirea creditorului la dobânda contractuală prevăzută de același contract.

39. Astfel, întregul scop al acestei reglementări este acela de a evita inițierea unui nou proces care să presupună o judecată îndelungată, în condițiile în care obligația principală se bucură de executorialitate. În acest sens, plecând de la principiul *accessorium sequitur principale*, instanța de executare poate să încuviințeze și executarea penalităților de întârziere prevăzute de contract, penalități aplicabile pentru nerespectarea obligației de plată a facturilor de utilități (titlu executoriu).

40. Întrucât titlurile executorii reprezentate de facturile fiscale emise de apelanta-reclamantă nu cuprind penalități de întârziere este îndeplinită ipoteza reglementată de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care permite instanței de executare să stabilească penalitățile de întârziere în baza contractului dintre părți.

41. Prin *întâmpinarea formulată* intimata-pârâtă a solicitat respingerea apelului ca nefondat, arătând, în esență, că, deși art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă face referire la întreg art. 1.535 din Codul civil, aplicarea acestei norme trebuie limitată la daunele moratorii prevăzute de lege, iar nu la cele convenționale, întrucât acestea se cuvin de plin drept. Or, daunele moratorii sunt prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, Legea nr. 72/2013 ori de alte acte normative care prevăd asemenea daune.

42. În ședința publică din 24 octombrie 2023, apelanta-reclamantă a formulat cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind interpretarea dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

43. Prin Încheierea pronunțată la 21 noiembrie 2023, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

44. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

45. Astfel, se constată că litigiul în legătură cu care a fost formulată sesizarea este în curs de judecată, Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, investit cu calea de atac a apelului, urmând a soluționa cauza în ultimă instanță.

46. Este îndeplinită și condiția referitoare la relația dintre dezlegarea ce urmează a fi dată chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei. Astfel, constituie o critică principală în calea de atac a apelului modalitatea în care prima instanță a făcut interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă și ale art. 1.535 din Codul civil, reținând că, deși art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă face o referire generică la art. 1.535 alin. (1) din Codul civil (ce reglementează atât daunele moratorii prevăzute de lege, cât și pe cele convenite de părți), textul de lege este aplicabil doar pentru daunele moratorii prevăzute de lege, întrucât doar acestea se cuvin de plin drept, nu și daunele convenționale solicitate de apelanta-reclamantă (art. 16 din contract, penalități de întârziere de 0,05% din valoarea obligației neachitate pentru fiecare zi de întârziere).

47. Se constată a fi îndeplinită și cerința noutății chestiunii de drept. Astfel, din verificările efectuate de către tribunal și din hotărârile judecătorești depuse la dosar nu se poate concluziona în sensul unor interpretări și aplicări care să fi conturat deja o jurisprudență consistentă.

48. Problema de drept ce se solicită a fi dezlegată are un caracter real și serios, din hotărârile pronunțate în cauze similare, atașate la dosar, reieșind opinii divergente față de cea dezvoltată în Încheierea din 29 iunie 2022 a Judecătoriei Buzău — Secția civilă, întemeiate pe argumente derivând din interpretarea coroborată a acelorași texte de lege.

49. De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra problemei de drept ce face obiectul sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și aceasta nu face nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

50. *Apelanta-reclamantă* a arătat, în esență, că prima instanță a interpretat nelegal și eronat dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, realizând o distincție neprevăzută de lege în ceea ce privește incidența acestora.

51. În opinia apelantei, atât timp cât dispozițiile art. 1.535 din Codul civil, la care face trimitere art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, se referă atât la daunele moratorii în cuantumul prevăzut de lege, cât și la daunele moratorii al căror cuantum a fost stabilit convențional de către părți, dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt aplicabile în ambele cazuri.

52. *Intimata-pârâtă* a susținut, în esență, că, deși art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă face referire la întreg art. 1.535 din Codul civil, aplicarea acestei norme trebuie limitată la daunele moratorii prevăzute de lege, iar nu la cele convenționale, întrucât doar cele prevăzute de lege se cuvin de plin drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

53. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 779/200/2022 a reținut că, întrucât art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă face trimitere la întreg conținutul art. 1.535 din Codul civil, acesta din urmă se aplică în integralitate și în procedura de executare silită în cazul în care creditorul nu deține un titlu executoriu în care să fi fost stipulate ori acordate dobânzi, penalități sau alte sume.

54. Art. 1.535 din Codul civil recunoaște dreptul la daune moratorii oricărui creditor al unei sume de bani care nu a fost plătită la scadență, ceea ce diferă fiind doar cuantumul respectivelor daune: fie cel convenit de părți, fie, în lipsă, cel prevăzut de lege.

55. Sintagma „de plin drept” cu care operează art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu poate fi, aşadar, interpretată restrictiv, ca vizând doar daunele moratorii convenite în cuantumul prevăzut de lege, întrucât *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

56. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat un număr redus de hotărâri judecătorești, precum și opinii teoretice ale judecătorilor, din care rezultă existența unor orientări diferite.

57. Astfel, *într-o primă orientare jurisprudențială* s-a apreciat că dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt incidente și trebuie aplicate de către instanța de executare și în situația în care creditorul solicită penalități de întârziere de natură contractuală.

58. Astfel, s-a arătat că scopul adoptării art. 628 din Codul de procedură civilă a fost de a-i asigura creditorului care a fost nevoit să recurgă la executarea silită toate mijloacele necesare acoperirii integrale a prejudiciului. S-a considerat că art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu trebuie să fie interpretat restrictiv, în sensul că vizează numai dobânda legală penalizatoare și că are ca situație premisă inexistența unor penalități stabilite prin acordul părților. Astfel, din cuprinsul art. 1.535 din Codul civil rezultă că oricare creditor al unei obligații de plată a unei sume de bani este îndreptățit, fără a fi ținut să dovedească vreun prejudiciu, la dobânda legală penalizatoare sau la penalitățile convenite. Drept urmare, inclusiv penalitățile se cuvin creditorului de plin drept.

59. Dacă părțile nu au stabilit cuantumul daunelor moratorii, iar prin hotărâre a fost obligat debitorul numai la plata debitului principal, s-a apreciat că atunci nimic nu împiedică creditorul să sesizeze instanța cu o cerere întemeiată pe dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, iar debitorul să fie obligat la plata dobânzii legale penalizatoare.

60. S-a opinat că soluția ar trebui să fie identică și în ipoteza în care părțile stabiliseră nivelul daunelor moratorii, însă ele nu au fost solicitate odată cu debitul principal. S-a considerat că, din moment ce executarea silită se realizează pentru recuperarea creanței menționate în titlul executoriu, dacă titlul a fost emis în considerarea unei convenții a părților ce conținea și daune moratorii, atunci creditorul poate introduce acțiunea prevăzută de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Și dobânda convențională se datorează tot de plin drept prin raportare la art. 1.535 din Codul civil.

61. O interpretare restrictivă este de natură a-i prejudicia pe acei creditori al căror înscris constatator al creanței constituie titlu executoriu numai în privința debitului principal (facturile de utilități/contractele de locațiune înregistrate la organul fiscal). Astfel, deși aceștia pot sesiza executorul judecătoresc pentru a recupera debitul principal, ar fi nevoiți să introducă o acțiune de drept comun pentru debitele accesorii, deși daunele moratorii pot fi stabilite de către instanța de executare, conform art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

62. *Într-o a doua orientare jurisprudențială* s-a opinat că prevederile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt incidente și trebuie aplicate doar în cazul în care se solicită dobânda legală.

63. Deși textul face referire la prevederile art. 1.535 din Codul civil în integralitate, s-a considerat că acesta se aplică doar în cazul daunelor moratorii prevăzute de lege, întrucât acestea se cuvin de plin drept creditorului, motiv pentru care în cadrul acestei proceduri se pot acorda doar daunele prezumate de legiuitor a fi datorate, nu și daunele contractuale.

64. Pentru acordarea daunelor contractuale, care presupune stabilirea culpei contractuale, trebuie efectuată o analiză a fondului raporturilor juridice dintre părți, care excedează procedurii speciale prevăzute de art. 628 alin. (4) din Codul

de procedură civilă, partea interesată putând formula în acest scop o acțiune de drept comun.

65. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

66. Curtea Constituțională nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă și art. 1.535 din Codul civil.

IX. Opiniile specialiștilor

67. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (11) raportat la art. 516 alin. (6) din Codul de procedură civilă, au fost exprimate de către specialiști opinii asupra problemei de drept supuse dezlegării.

68. Astfel, *Facultatea de Drept din cadrul Universității din București* a comunicat opinia științifică a domnilor profesor universitar doctor Traian Cornel Briciu, conferențiar universitar doctor Gheorghe Liviu Zidaru și conferențiar universitar doctor Paul Pop, care au apreciat că, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, respectiv ale art. 1.535 din Codul civil, dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt incidente și trebuie aplicate de către instanța de executare și în cazul în care creditorul solicită penalități de întârziere de natură contractuală (stabilite convențional de părți).

69. *Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași* a comunicat opinia științifică a domnului lector universitar doctor Nicolae-Horia Țiț, potrivit căreia instanța de executare, investită de creditor cu o cerere de stabilire a daunelor moratorii pentru obligațiile bănești cuprinse în titlul executoriu, le va stabili prin raportare la penalitatea contractuală sau, în lipsa acesteia, la dobânda legală penalizatoare, analizând, de la caz la caz, apărările de fond invocate de debitor sau invocând, din oficiu, atunci când este cazul, aspectele de fapt și de drept necesare pentru soluționarea cererii în condiții de legalitate.

70. *Facultatea de Drept a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca* a comunicat opinia științifică a doamnei lector universitar doctor Andreea Annamaria Chiș și a domnului avocat doctor Șerban Mircioiu, în sensul că devin aplicabile dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă și în situația în care creditorul solicită daune moratorii de natură contractuală, acestea urmând a fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților, încheiere care, în conformitate cu dispozițiile art. 628 alin. (5) din Codul de procedură civilă, constituie titlu executoriu.

71. *Facultatea de Drept a Universității de Vest din Timișoara* a comunicat opinia științifică exprimată de profesor universitar doctor Claudia Roșu, conferențiar universitar doctor Florin I. Mangu, conferențiar universitar doctor Florina Popa, conferențiar universitar doctor Alin Speriuși-Vlad, asistent universitar doctor Cătălin Lungănașu și doctorand Sergiu Căileanu, în sensul că dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă se referă și la penalitățile de întârziere de natură contractuală, nu doar la cazul în care creditorul solicită dobânda legală, art. 1.535 din Codul civil fiind deplin și integral aplicabil.

72. Opinia științifică a *Institutului Național al Magistraturii* este în sensul că dispozițiile art. 628 din Codul de procedură civilă sunt incidente și trebuie aplicate de către instanța de executare și în cazul în care creditorul solicită daune-interese moratorii stabilite convențional de către părți.

73. *Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”*, prin directorul profesor universitar doctor Evelina Mirela Oprina, a apreciat că art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu introduce niciun fel de distincție cu privire la aplicabilitatea

prevederilor art. 1.535 din Codul civil, trimiterea la acest text fiind una integrală. În aplicarea principiului *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, interpretarea art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu poate exclude daunele convenționale.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

74. Prin raportul întocmit, judecătorii-raportori, constatând că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, au apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de executare stabilește dobânzi, penalități sau alte sume care se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, și în cazul în care creditorul solicită penalități de întârziere prevăzute în contract.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

XI.1. Asupra admisibilității sesizării

75. Prealabil analizei fondului chestiunii de drept supuse dezbaterii se impune verificarea împrejurării dacă, în raport cu întrebările formulate de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă.

76. Potrivit acestor dispoziții legale, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

77. Așadar, evaluarea sesizării presupune verificarea îndeplinirii simultane a tuturor condițiilor prevăzute pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile, cerințe extrase din normele legale citate, care pot fi enunțate astfel:

— existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept identificată, a cărei lămurire se solicită, să prezinte caracter de noutate;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta să nu facă nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

78. Verificarea admisibilității sesizării relevă îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

79. Prima condiție formală prevăzută de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile este îndeplinită, cauza fiind în curs de judecată în faza procesuală a apelului declarat împotriva unei încheieri pronunțate în soluționarea cererii întemeiate pe dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă. În această materie, competența de judecată a cererii în primă instanță este conferită de art. 651 alin. (3) din Codul de procedură civilă instanței de executare, iar tribunalul judecă în ultimă instanță, urmând să pronunțe o hotărâre

judecătorească definitivă, potrivit dispozițiilor art. 651 alin. (4) coroborate cu art. 95 pct. 2 și art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

80. Este îndeplinită și condiția potrivit căreia cauza care face obiectul judecății trebuie să se afle în competența legală a unui complet de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de la o curte de apel sau de la un tribunal, investit cu soluționarea litigiului. Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal este legal investit cu soluționarea apelului formulat împotriva încheierii pronunțate de Judecătoria Buzău în materia executării silite, față de prevederile art. 95 pct. 2 și ale art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

81. Din verificările efectuate se constată că este întrunită și cerința ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept enunțate, precum și faptul că nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare privitor la această chestiune. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu există, în prezent, practică judiciară care să justifice promovarea unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul sesizării.

82. În ceea ce privește condiția de admisibilitate care vizează identificarea unei veritabile probleme de drept care ar putea forma obiectul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile se observă că legiuitorul instituie o dublă condiționare: pe de o parte, să existe o chestiune de drept, iar, pe de altă parte, să fie stabilită legătura necesară între dezlegarea chestiunii de drept identificate și soluționarea cauzei pe fond.

83. În ceea ce privește condiția ivirii unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată se constată că, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, respectiv rezolvarea raportului de drept dedus judecății (spre exemplu, deciziile nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015; nr. 9 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016).

84. Chestiunea de drept care formează obiectul sesizării implică o problemă de drept procesual, întrebarea instanței de trimitere vizând modul de interpretare și aplicare a unei norme de procedură incidente în materia executării silite, implicând însă și o instituție de drept civil, și anume daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești, reglementată de art. 1.535 din Codul civil.

85. Elementele prezentei sesizări pun în evidență existența legăturii necesare între chestiunea de drept dedusă interpretării și soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată.

86. Astfel, interpretarea normei procesuale care formează obiectul sesizării are aptitudinea să determine rezolvarea raportului de drept dedus judecății, întrucât rezolvarea problemei aplicării art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă în cazul penalităților de întârziere stabilite prin convenția părților este de natură să soluționeze criticile formulate în apelul reclamantei. În esență, aceste critici privesc modul în care prima instanță a redus sfera de aplicare a art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă la cazul în care se solicită acordarea dobânzii

legale, excluzând dobânzile stabilite prin contractul părților, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită fiind astfel determinantă pentru rezolvarea pe fond a cauzei.

87. Cât privește cerința referitoare la noutatea chestiunii de drept, aceasta reprezintă o condiție distinctă de aceea a inexistenței unei statuări a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra problemei de drept care formează obiectul sesizării.

88. În absența unor criterii legale de determinare a conținutului acestei noțiuni, Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat, în jurisprudența sa constantă, că este îndeplinită cerința noutății atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept mai vechi (a se vedea Decizia nr. 64 din 27 septembrie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1099 din 18 noiembrie 2021, paragraful 123 și jurisprudența citată).

89. De asemenea, noutatea chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală pentru că textele de lege supuse interpretării suscită recent în fața instanțelor de judecată o dificultate a aplicării acestora și creează premisele apariției unei practici judiciare neunitare la nivel național (idem, paragraful 124).

90. În aceste coordonate de evaluare a cerinței noutății chestiunii de drept se constată că norma legală a cărei interpretare formează obiectul prezentei sesizări are o vechime apreciabilă, dispoziția legală în discuție fiind introdusă în Codul de procedură civilă prin Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (Legea nr. 138/2014).

91. Anterior modificărilor aduse prin Legea nr. 138/2014 nu era reglementată posibilitatea instanței de executare de a stabili sumele în discuție, art. 628 din Codul de procedură civilă, în partea privind acordarea dobânzilor, penalităților sau altor sume, având următoarea redactare:

„(...) (2) În cazul în care prin titlul executoriu au fost acordate dobânzi, penalități sau alte sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecătoresc, potrivit legii.

(3) Dacă prin titlul executoriu nu au fost acordate dobânzi, penalități sau alte asemenea sume care să poată fi stabilite potrivit alin. (2), executorul judecătoresc, la cererea creditorului, poate actualiza valoarea obligației principale stabilite în bani, indiferent de izvorul ei. În cazul în care titlul executoriu nu conține niciun asemenea criteriu, executorul judecătoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri.

(4) Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, încheierea executorului judecătoresc este titlu executoriu.”

92. Alineatul (4) al art. 628 din Codul de procedură civilă, în forma supusă interpretării, a fost introdus prin Legea nr. 138/2014 și prevede că:

„(4) Dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin de plin drept creditorului, potrivit

art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților.”

93. În concluzie, din această perspectivă de evaluare a cerinței noutății chestiunii de drept se observă că dispoziția legală a cărei interpretare a prilejuit formularea prezentei sesizări se regăsește în cuprinsul unui act normativ adoptat și intrat în vigoare cu aproximativ 10 ani în urmă.

94. Totuși, noutatea chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală, textele de lege supuse interpretării suscitând recent în fața instanțelor de judecată o dificultate a aplicării acestora și creând premisele apariției unei practici neunitare la nivel național.

95. În consecință, în evaluarea cerinței noutății, relevantă nu este atât data adoptării normei legale, după cum constant a subliniat Înalta Curte de Casație și Justiție, ci dezvoltarea unei jurisprudențe în materie, deoarece caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor (spre exemplu, deciziile nr. 42 din 29 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 16 octombrie 2017, paragraful 64; nr. 56 din 28 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1193 din 8 decembrie 2020, paragrafele 75 și 78).

96. Astfel, caracterul de nouate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată, însă o astfel de situație nu poate fi reținută în cadrul prezentei sesizări, dat fiind numărul redus de hotărâri judecătorești relevante identificate de instanțe. Din examinarea hotărârilor judecătorești depuse la dosarul cauzei, pronunțate începând cu anul 2016, rezultă că, în materia supusă analizei, există soluții diferite, care relevă potențialul de practică neunitară. Acest potențial rezultă și din opiniile teoretice comunicate de instanțele naționale, colectivele de judecatori consultate exprimând și argumentând opinii teoretice care reflectă ambele soluții exemplificate în încheierea de sesizare.

97. În acest context este de observat că, potrivit jurisprudenței Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, „îndeplinirea condiției noutății chestiunii de drept poate rezulta din faptul că nu s-a cristalizat o practică unitară și constantă în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, situație care justifică interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în scopul prevenirii apariției unei jurisprudențe neunitare” (Decizia nr. 61 din 26 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 9 februarie 2021, paragraful 54).

98. De asemenea, trebuie subliniat faptul că nu este vorba de o normă legală susceptibilă să se aplice în situații izolate, fiind vorba de o chestiune având o incidență ridicată în materia executării silite, ea vizând modul de acordare, de către instanța de executare, a daunelor moratorii contractuale în cazul obligațiilor bănești.

99. În contextul expus rezultă îndeplinirea cerinței noutății, întrucât chestiunea de drept supusă interpretării nu a primit încă o dezlegare din partea instanțelor, iar opiniile comunicate de instanțele din țară relevă dificultatea de interpretare a dispozițiilor legale care formează obiectul sesizării, ceea ce conduce la concluzia că este îndeplinită și condiția caracterului veritabil al problemei de drept.

100. În acest sens, în practica instanței supreme s-a reținut că această cerință de admisibilitate a sesizării este îndeplinită atunci când se reține caracterul real și serios al problemei de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție,

în sensul că aceasta prezintă un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât să justifice declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

101. În jurisprudența dezvoltată în legătură cu această condiție de admisibilitate, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat în mod constant că, în declanșarea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile, trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății.

102. Astfel, chestiunea de drept trebuie să fie aptă să suscite interpretări diferite, aspect care rezultă cu pregnanță din datele comunicate de instanțele naționale, punctele de vedere ale judecătorilor fiind divergente și exprimând, în proporții sensibil egale, soluțiile identificate în încheierea de sesizare.

103. Această situație determină concluzia că, în cazul prezentei sesizări, utilizarea mecanismului de unificare a practicii judiciare prin pronunțarea unei hotărâri prealabile prezintă utilitate, întrucât problema de drept semnalată reprezintă o chestiune cu un real potențial de a crea veritabilă jurisprudențială, problema pusă în discuție fiind una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite.

XI.2. *Asupra fondului sesizării*

104. Alineatul (4) al art. 628 din Codul de procedură civilă prevede că:

„(4) Dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților.”

105. În aplicarea acestei dispoziții legale, instanța de executare pronunță, la finalul procedurii desfășurate cu citarea părților, o încheiere care constituie titlu executoriu pentru sumele astfel stabilite, astfel cum prevede alineatul (5) al art. 628 din Codul de procedură civilă.

106. Pentru a fi aplicabilă procedura instituită de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă este necesar, pe de o parte, ca sumele solicitate de creditor să se înscrie în categoriile de despăgubiri menționate în text și, pe de altă parte, pentru respectivele sume creditorul să nu aibă un titlu executoriu.

107. De asemenea, este de precizat că premisa aplicării art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă este aceea că, pentru executarea obligației principale, creditorul deține un titlu executoriu, iar procedura de executare silită a acestui titlu a fost declanșată. În acest cadru, prin intermediul procedurii reglementate de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, creditorul poate obține titlul executoriu și pentru accesoriile obligației principale menționate în acest text legal, sume care sunt datorate de debitor pentru neexecutarea obligației la termenul stabilit, însă nu sunt menționate în titlul executoriu care vizează obligația principală.

108. Situația este distinctă de cea reglementată de art. 628 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care instituie prerogativa executorului judecătoresc de a calcula dobânzi, penalități sau alte sume, care se cuvin creditorului, atunci când în titlul executoriu au fost stipulate ori acordate asemenea sume fără să fi fost stabilit cuantumul acestora.

109. În cazul analizat, daunele moratorii nu pot fi calculate de executorul judecătoresc, întrucât atribuțiile acestuia sunt limitate la ducerea la îndeplinire a dispozițiilor cuprinse în titlul executoriu, or, astfel cum s-a arătat, premisa aplicării art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă este aceea că nu există un titlu executoriu pentru daunele moratorii.

110. În ceea ce privește categoriile de sume care pot fi solicitate de creditor în temeiul art. 628 alin. (4) din Codul de

procedură civilă este de observat că textul legal are în vedere acele dobânzi, penalități sau alte sume care se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale.

111. Pentru a stabili sfera de aplicare a dispoziției legale trebuie lămurit, pe de o parte, înțelesul noțiunii „se cuvin de plin drept” și, pe de altă parte, este necesar a se determina ce presupune operațiunea realizată de instanța de executare, de „stabilire” a sumelor la care are dreptul creditorul.

112. În ceea ce privește prima problemă este de observat că dispozițiile Codului civil și cele ale Codului de procedură civilă nu definesc noțiunea „de plin drept”, însă o utilizează în cuprinsul mai multor dispoziții legale, fără a-i acorda același înțeles sau aceleași consecințe.

113. Exemplificativ, conform art. 1.114 alin. (1) din Codul civil, „acceptarea consolidează transmisiunea moștenirii realizată de plin drept la data decesului”. Acest text legal exprimă ideea că, deși efectul în discuție s-a produs la un anumit moment, în temeiul legii, el are totuși nevoie de un act juridic ulterior pentru a fi consolidat.

114. Consecințe diferite ale noțiunii „de plin drept” sunt înscrise de art. 1.557 alin. (1) din Codul civil, conform căruia, „atunci când imposibilitatea de executare este totală și definitivă și privește o obligație contractuală importantă, contractul este desființat de plin drept și fără vreo notificare, chiar din momentul producerii evenimentului fortuit”. În acest caz, desființarea de drept a contractului intervine în temeiul legii, independent de manifestarea de voință a creditorului, din momentul indicat de textul legal, fără a fi necesară îndeplinirea vreunei formalități.

115. Un înțeles diferit al noțiunii „de plin drept” rezultă din textul art. 1.550 din Codul civil, conform căruia, „în cazurile anume prevăzute de lege sau dacă părțile au convenit astfel, rezoluțiunea poate opera de plin drept”. Din redactarea acestui text legal rezultă că noțiunile „de plin drept” și „în temeiul legii” nu sunt identice, din moment ce „rezoluțiunea poate opera de plin drept” și atunci când aplicarea acestei sancțiuni este determinată de convenția părților.

116. Se poate concluziona că sintagma „de plin drept” presupune că efectul care se produce în această modalitate poate fi instituit atât prin lege, cât și prin voința părților, iar modul în care acesta operează are loc în coordonatele trasate de legiuitor prin reglementarea fiecărei instituții în parte.

117. Conform art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, la care trimite art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu.

118. Astfel, scopul în care a fost instituită regula curgerii de drept a daunelor moratorii prin art. 1.535 alin. (1) din Codul civil este acela de a determina executarea la timp a obligațiilor bănești, indiferent de calitatea părților și izvorul obligației, prin faptul că simpla întârziere în executarea obligației determină în mod automat curgerea daunelor moratorii în cuantumul legal sau convențional.

119. Instituind regula curgerii de drept a daunelor moratorii datorate pentru executarea cu întârziere a unei obligații bănești, art. 1.535 alin. (1) din Codul civil are în vedere, astfel cum se arată expres în cuprinsul său, atât situația în care cuantumul respectivelor daune a fost stabilit de părți, cât și situația în care acest cuantum este cel prevăzut de lege.

120. Regula curgerii de drept a daunelor moratorii pentru executarea cu întârziere a unei obligații bănești este aplicabilă indiferent dacă obligația este asumată în exercițiul activității unei întreprinderi sau în cadrul altor raporturi juridice civile și este supletivă, ea nefiind aplicabilă în cazul existenței unor clauze contractuale care să stabilească altfel.

121. În primul rând, regula menționată presupune că daunele moratorii sunt datorate din ziua scadenței, nefiind necesară punerea în întârziere a debitorului.

122. De asemenea, pentru curgerea daunelor moratorii din ziua scadenței nu este necesară dovada prejudiciului — legiuitorul instituie prezumția existenței prejudiciului produs prin întârzierea în executarea unei obligații bănești. În ceea ce privește cuantumul acestuia, el poate fi stabilit de părți sau, în cazul în care nu există o clauză contractuală în acest sens, legiuitorul se raportează la cuantumul dobânzii legale penalizatoare.

123. În consecință, în aplicarea art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, determinarea daunelor moratorii de către instanța de executare se raportează la cuantumul stabilit convențional sau legal, însă, atât în situația în care creditorul este îndreptățit la plata dobânzii legale, cât și în cazul în care acesta este îndreptățit la plata unei penalități stipulate de părți, daunele moratorii sunt supuse regulii conform căreia ele curg de drept, de la scadență, nefiind necesare nici punerea în întârziere a debitorului, nici dovada prejudiciului.

124. Nu se poate considera că daunele moratorii convenționale nu „se cuvin de plin drept” pentru simplul motiv că, în privința acestora, cuantumul nu este stabilit de lege. Modul de stabilire a cuantumul daunelor moratorii nu poate determina o diferență de regim juridic, fiind exclusiv o chestiune care ține de evaluare, și nu de regulile de drept aplicabile pentru a stabili existența dreptului.

125. O diferență de regim juridic este instituită însă în ipoteza reglementată de art. 1.535 alin. (3) din Codul civil, conform căruia, „dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit”.

126. În acest caz, prezumția de prejudiciu operează în mod diferit, în sensul că legiuitorul prezumă un nivel minim al prejudiciului, la cuantumul dobânzii legale, însă acceptă că executarea cu întârziere a obligațiilor bănești poate antrena un prejudiciu suplimentar. Pentru acoperirea acestuia, creditorul are dreptul la daune-interese suplimentare, datorate în completarea dobânzii legale moratorii, însă în această situație el trebuie să dovedească existența și întinderea prejudiciului suplimentar, fiind necesară și îndeplinirea condiției punerii în întârziere a debitorului, conform dreptului comun.

127. În acest context, daunele pentru repararea prejudiciului suplimentar, care depășesc nivelul dobânzii legale, datorate în temeiul art. 1.535 alin. (3) din Codul civil, nu constituie daune care se cuvin de plin drept creditorului, acordarea lor fiind condiționată atât de dovada prejudiciului, cât și de punerea în întârziere a debitorului.

128. În consecință, aceste daune pentru repararea prejudiciului suplimentar nu sunt avute în vedere de dispozițiile art. 628 din Codul de procedură civilă, care nu realizează o trimitere la dispozițiile art. 1.535 din Codul civil fără a distinge între ipotezele reglementate de acest text legal, ci arată expres că sunt avute în vedere doar acele sume care se cuvin „de plin drept” creditorului.

129. În ceea ce privește operațiunea realizată de instanța de executare, de „stabilire” a sumelor la care are dreptul creditorul, se constată că, referindu-se la sume care se cuvin de plin drept creditorului, art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă arată că acestea se stabilesc de instanța de executare, fără a preciza sensul sau limitele acestui proces de „stabilire” a sumelor.

130. Cu titlu prealabil este de observat că acest mijloc procesual, care permite instanței de executare stabilirea sumelor în discuție, în cadrul unei proceduri de executare silită a debitului principal, nu era reglementat prin Codul de procedură

civilă din 1865, context legislativ în care creditorul avea la dispoziție doar procedura de drept comun pentru stabilirea sumelor pretinse.

131. În reglementarea actuală, câtă vreme legea conferă expres instanței de executare o astfel de posibilitate, respectiva procedură, având un caracter special, urmează a fi aplicată cu prioritate față de procedura de drept comun.

132. Pe de altă parte, nu există un temei pentru a susține că acest demers ar presupune doar realizarea unor operațiuni matematice pentru determinarea cuantumul sumelor datorate, legea neinstituind o limitare a rolului instanței în „stabilirea” sumelor datorate.

133. În consecință, procedura prevăzută de art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă poate fi utilizată de creditor atunci când dobânzile, penalitățile sau alte sume solicitate i se cuvin de plin drept, adică atunci când ele întrunesc următoarele cerințe, care sunt supuse verificărilor efectuate de instanța de executare: daunele solicitate curg de la scadență, nefiind necesară punerea în întârziere a debitorului; în cazul lor, creditorul nu are obligația de a face dovada prejudiciului; de asemenea, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii executării obligației ar fi mai mic.

134. De asemenea, este necesară îndeplinirea celorlalte condiții pentru acordarea daunelor-interese: daunele-interese moratorii sunt datorate de debitorul care, fără justificare, nu își îndeplinește la scadență obligația de plată a unei sume de bani.

135. În acest sens, art. 1.350 alin. (1) și (2) din Codul civil stabilește că orice persoană trebuie să își execute obligațiile pe care le-a contractat, iar atunci când, fără justificare, nu își îndeplinește această îndatorire, ea este răspunzătoare de prejudiciul cauzat celorlalte părți și este obligată să repare acest prejudiciu, în condițiile legii.

136. De asemenea, potrivit art. 1.530 din Codul civil, creditorul are dreptul la daune-interese pentru repararea prejudiciului pe care debitorul i l-a cauzat și care este consecința directă și necesară a neexecutării fără justificare sau, după caz, culpabile a obligației.

137. Pe de altă parte, întrucât legea nu limitează verificările jurisdicționale care pot fi efectuate de instanța de executare în cadrul demersului de stabilire a sumelor datorate creditorului și dat fiind caracterul contencios al procedurii, concluzia care se impune este aceea că instanța, în cadrul operațiunii de stabilire a sumelor, pe lângă examinarea condițiilor expuse mai sus, este îndreptățită să procedeze la examinarea apărărilor de fond care pot fi invocate de debitor sau din oficiu și care se circumscriu existenței și valabilității clauzei penale prevăzute în contractul părților pentru întârzierea în executare și a condițiilor pentru activarea acesteia. În egală măsură, intervenția instanței de executare nu exclude o eventuală reducere a cuantumul penalității, în condițiile legii.

138. Exemplificativ, în cazul raporturilor juridice dintre profesioniști și consumatori se poate invoca, în condițiile stabilite prin Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 193/2000*), caracterul abuziv al clauzei prin care sunt stabilite daunele moratorii. Aceasta este concluzia care rezultă din considerentele Ordonanței Curții de Justiție a Uniunii Europene (Camera a noua) din 6 noiembrie 2019, pronunțată în Cauza C-75/19, cu privire la cererea de decizie preliminară formulată de Tribunalul Specializat Mureș, prin care s-a statuat că: „Trebuie amintit că protecția efectivă a drepturilor care decurg din Directiva 93/13 nu poate fi garantată decât cu condiția ca sistemul procedural național să permită, în cadrul procedurii de emitere a ordonanței de plată sau în cel al procedurii de executare a unei asemenea ordonanțe, un control din oficiu de către instanță al caracterului potențial abuziv al clauzelor cuprinse în contractul în cauză (a se

vedea în acest sens Hotărârea din 18 februarie 2016, Finanmadrid EFC, C49/14, EU:C:2016:98, punctul 46, și Hotărârea din 20 septembrie 2018, EOS KSI Slovensko, C448/17, EU:C:2018:745, punctul 45)."

139. Cu referire la speța care a determinat prezenta sesizare este de observat că, prin art. 42 alin. (6¹) din Legea nr. 51/2006, este recunoscut caracterul executoriu al facturii emise pentru serviciile de utilități publice, dispoziția menționată fiind introdusă prin Legea nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, cu completările ulterioare (*Legea nr. 225/2016*). Prin această reglementare, legiuitorul a uniformizat legislația aplicabilă pentru toate serviciile de utilități publice, astfel încât toți operatorii de servicii de utilități publice să poată beneficia de puterea de titlu executoriu a facturilor emise pentru asemenea servicii [Decizia Curții Constituționale nr. 188 din 21 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 380 din 22 mai 2017, referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 alin. (17) din Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006, republicată]. S-a mai arătat că legiuitorul a optat pentru o atare soluție legislativă având în vedere domeniul specific al serviciilor publice, pentru a se putea asigura recuperarea cu celeritate a contravalorii serviciilor de furnizare, împrejurare față de care se poate asigura și continuitatea acestora.

140. În contextul speței, instanța de trimitere a constatat că daunele convenționale sunt solicitate de reclamantă în temeiul

art. 16 din contractul părților și constau în penalități de întârziere de 0,05% din valoarea obligației neachitate pentru fiecare zi de întârziere. Pe de altă parte, instanța a constatat că daunele moratorii ce pot fi aplicabile sunt cele prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, Legea nr. 72/2013 sau Legea nr. 51/2006 — art. 42 alin. (10) lit. b).

141. Aceste aspecte sunt supuse verificărilor realizate de instanța de executare în cadrul demersului său de stabilire a sumelor datorate de plin drept creditorului, ele implicând aplicarea concretă a dispozițiilor legale situației de fapt reținute în speță.

142. În consecință, dispozițiile art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă trebuie interpretate în sensul că instanța de executare stabilește dobânzi, penalități sau alte sume care se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, și în cazul în care creditorul solicită penalități de întârziere prevăzute în contract.

143. Interpretarea contrară, pe lângă faptul că nu este susținută de normele legale analizate, ar conduce la situația în care debitul principal formează obiectul procedurii de executare silită în temeiul facturii căreia îi este recunoscut caracterul de titlu executoriu, iar pentru accesorii ar fi necesară declanșarea unui proces de drept comun distinct, contrar scopului avut în vedere de legiuitor atunci când a instituit regula curgerii de drept a daunelor moratorii, acela de a determina executarea la timp a obligațiilor bănești.

144. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se impune admiterea sesizării.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 779/200/2022 și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de executare stabilește dobânzi, penalități sau alte sume care se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, și în cazul în care creditorul solicită penalități de întârziere prevăzute în contract.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 21 octombrie 2024.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE
MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

